ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 22ας Οκτωβρίου 1991 *

Στην υπόθεση C-16/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht Bremen (δεύτερο τμήμα) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Detlef Nölle, υπό την εμπορική επωνυμία Eugen Nölle,

και

Hauptzollamt Bremen-Freihafen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα και παρόμοιων ψηκτρών και πινέλων, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβάλλεται στις εισαγωγές αυτές (ΕΕ L 79, σ. 24),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Sir Gordon Slynn, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, F. Grévisse, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: W. Van Gerven
γραμματέας: D. Louterman, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Detlef Nölle, υπό την εμπορική επωνυμία Eugen Nölle, προσφεύγων της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενος από τον Frank Montag, δικηγόρο Κολωνίας·

— το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Erik Stein, νομικό σύμβουλο·

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Eric White, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Reinhard Wagner, Γερμανό δικαστή τοποθετημένο στην Επιτροπή στο πλαίσιο ανταλλαγών με εθνικούς υπαλλήλους·

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Detlef Nölle, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον Eric White, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Claus-Michael Happe, Γερμανό υπάλληλο αποσπασμένο στην Επιτροπή στο πλαίσιο των ανταλλαγών με εθνικούς υπαλλήλους, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 16ης Ιανουαρίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουνίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 12ης Δεκεμβρίου 1989, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Ιανουαρίου 1990, το Finanzgericht Bremen (δεύτερο τμήμα) υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα και παρόμοιων ψηκτρών και πινέλων, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβάλλεται στις εισαγωγές αυτές (ΕΕ L 79, σ. 24).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Detlef Nölle, υπό την εμπορική επωνυμία Eugen Nölle (στο εξής: Nölle), και του Hauptzollamt Bremen-Freihafen (στο εξής: Hauptzollamt), σχετικά με οριστικούς δασμούς αντιντάμπινγκ τους οποίους το Hauptzollamt επέβαλε στις εισαγωγές εκ μέρους του Nölle πινέλων προελεύσεως Κίνας.

3 Στις 21 Νοεμβρίου 1988, 8 Φεβρουαρίου και 14 Φεβρουαρίου 1989, ο Nölle προσκόμισε στο Hauptzollamt τρεις παρτίδες πινέλων για χρωμάτισμα και καθαρισμό καταγωγής Κίνας εμπίπτουσες στη δασμολογική διάκριση 9603 40 10 της συνδυασμένης ονοματολογίας, προκειμένου να τις θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία. Σε πρώτη φάση το Hauptzollamt απήτησε, βάσει του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3052/88 της Επιτροπής, της 29ης Σεπτεμβρίου 1988, για τη επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα και παρομοίων ψηκτρών και πινέλων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 272, σ. 16), την καταβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ, για τον οποίο ο Nölle συνέστησε εγγύηση κατά το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, υπό τη μορφή τραπεζικής εγγυήσεως με αποκλεισμό της ενστάσεως διζήσεως, ύψους 31 000 γερμανικών μάρκων (DM), 17 000 DM και 4 400 DM, αντίστοιχα, ήτοι συνολικώς 52 400 DM για τις τρεις παρτίδες.

4 Με τρεις αποφάσεις της 14ης Απριλίου 1989 το Hauptzollamt κάλεσε στη συνέχεια τον Nölle να καταβάλει αντίστοιχα, για τις τρεις εισαγωγές, 29 937,04 DM, 16 972,57 DM και 4 307,79 DM, ήτοι συνολικώς 51 217,40 DM ως οριστικό δασμό αντιντάμπινγκ αντίστοιχο, κατά το άρθρο 1 του προαναφερθέντος κανονισμού 725/89 (στο εξής: επίδικος κανονισμός), του 69 % της καθαρής τιμής ανά τεμάχιο, ελεύθερο στα κοινοτικά σύνορα, μη εκτελωνισμένο.

5 Στις 3 Μαΐου 1989 ο Nölle υπέβαλε ένσταση στο Hauptzollamt, ισχυριζόμενος ότι οι αποφάσεις της 14ης Απριλίου του ίδιου έτους ήταν παράνομες, για τον λόγο ότι ο επίδικος κανονισμός επί του οποίου στηρίζονταν είχε εκδοθεί κατά παράβαση υπέρτερων κανόνων του κοινοτικού δικαίου. Ύστερα από την απόρριψη της ενστάσεώς του ο Nölle άσκησε ενώπιον του Finanzgericht Bremen προσφυγή ακυρώσεως κατά των τριών αυτών αποφάσεων.

6 Σ' αυτό το πλαίσιο το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

« Είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989; »

7 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης, η διαδικασία, καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται ανωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

8 Το εθνικό δικαστήριο στηρίζει τις αμφιβολίες του ως προς το κύρος του επίδικου κανονισμού στους λόγους που επικαλέστηκε ο προσφεύγων της κύριας δίκης, δηλαδή σε παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 5, στοιχείο α, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2423/88 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1988, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ L 209, σ. 1, στο εξής: βασικός κανονισμός).

9 Η διάταξη αυτή ορίζει ότι:

« Στην περίπτωση εισαγωγών από χώρες που δεν έχουν οικονομία της αγοράς (...) η κανονική αξία καθορίζεται με τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής με βάση ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) την τιμή στην οποία πράγματι πωλείται ένα ομοειδές προϊόν μιας τρίτης χώρας με οικονομία της αγοράς:

i) για την κατανάλωση στην εσωτερική αγορά αυτής της χώρας

ή

ii) σε άλλες χώρες περιλαμβανομένης της Κοινότητας (...) »

10 Πρέπει να υπογραμμιστεί καταρχάς ότι ο σκοπός του άρθρου 2, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού είναι να μη λαμβάνονται υπόψη οι τιμές και το κόστος χωρών που δεν έχουν οικονομία της αγοράς, οι οποίες δηλαδή δεν αποτελούν την κανονική συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται στην αγορά (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 1990, υποθ. C-305/86 και C-160/87, Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1990, σ. I-2945).

11 Πρέπει να υπομνηστεί επίσης ότι η επιλογή της χώρας αναφοράς εντάσσεται στο πλαίσιο της ευχέρειας εκτιμήσεως που έχουν τα κοινοτικά όργανα ως προς την ανάλυση συνθέτων οικονομικών καταστάσεων.

12 Η άσκηση της ευχέρειας αυτής δεν εξαιρείται, ωστόσο, του δικαστικού ελέγχου. Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού το Δικαστήριο ελέγχει την τήρηση των διαδικαστικών κανόνων, το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που λαμβάνονται υπόψη για την αμφισβητούμενη επιλογή, την έλλειψη προφανούς πλάνης ως προς την εκτίμηση των περιστατικών αυτών ή την έλλειψη κατάχρήσεως εξουσίας (αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1987, υπόθ. 240/84, Toyo κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1809 και υπόθ. 258/84, Nippon Seiko κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1923).

13 Όσον αφορά ειδικότερα την επιλογή της χώρας αναφοράς πρέπει να ελεγχθεί αν τα κοινοτικά όργανα παρέλειψαν να λάβουν υπόψη ουσιώδη στοιχεία, προκειμένου να βεβαιωθούν για την καταλληλότητα της επιλεγόμενης χώρας, και αν τα στοιχεία του φακέλου εξετάστηκαν με την απαιτούμενη επιμέλεια, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η κανονική αξία καθορίστηκε με τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής.

14 Ο Nölle ισχυρίζεται ότι η κανονική αξία δεν καθορίστηκε με τέτοιο τρόπο, δεδομένου ότι η Σρι Λάνκα, που επελέγη ως χώρα αναφοράς, δεν πληρούσε καμιά από τις προϋποθέσεις τις οποίες η Επιτροπή, κατά συνήθη πρακτική, ελάμβανε υπόψη μέχρι σήμερα, δηλαδή την ύπαρξη στην οικεία χώρα ομοειδούς προϊόντος, ομοειδούς όγκου και μεθόδων παραγωγής, συνθηκών προσβάσεως στις πρώτες ύλες συγκρίσιμες προς εκείνες της οικείας χώρας εξαγωγής και τιμής που προκύπτει από τη λειτουργία των κανόνων της οικονομίας της αγοράς.

15 Ο Nölle ισχυρίζεται συναφώς, πρώτον, ότι στην Κίνα κατασκευάζονται πινέλα στρογγυλά, πεπλατυσμένα και για σώματα κεντρικής θερμάνσεως, ενώ η Σρι Λάνκα κατασκευάζει μόνο πινέλα πεπλατυσμένα, καθώς και άλλα πινέλα στα οποία δεν επιβάλλεται ο επίδικος δασμός αντιντάμπινγκ.

16 Η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι τα πινέλα της Σρι Λάνκα είναι ομοειδή προς τα κινεζικά, επειδή κατ' ουσίαν κατασκευάζονται με βάση ζωικές τρίχες και έχουν ξύλινες λαβές αναλόγου πάχους, κρίκο, ποσότητα και βάρος τριχών καθώς και τρίχες ανάλογες προς εκείνες των κινεζικών πινέλων. Δεν έχει, επομένως, σημασία, κατά τη γνώμη της, ότι η Σρι Λάνκα παράγει μόνο πεπλατυσμένα πινέλα.

17 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι ούτε από τα στοιχεία της δικογραφίας που διαβιβάστηκαν από το εθνικό δικαστήριο ούτε από τα έγγραφα και τις εξηγήσεις που παρασχέθηκαν κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς αν τα οικεία προϊόντα είναι ή όχι ομοειδή. Επομένως, δεν είναι βέβαιο ότι τα κοινοτικά όργανα περιέπεσαν συναφώς σε προφανή πλάνη εκτιμήσεως.

18 Ο Nölle ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι οι όγκοι παραγωγής δεν είναι συγκρίσιμοι, επειδή στη Σρι Λάνκα υφίστανται μόνο δύο παραγωγοί εισαγωγείς, από τους οποίους ο ένας δεν κατασκευάζει, στην πράξη, τα υπό κρίση προϊόντα, ενώ στην Κίνα υφίστανται τουλάχιστον 150 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και ο όγκος παραγωγής είναι, κατά συνέπεια, τουλάχιστον 200 φορές μεγαλύτερος από εκείνον της Σρι Λάνκα.

19 Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι ο όγκος παραγωγής της Κίνας είναι ανώτερος εκείνου της Σρι Λάνκα δεν έχει σημασία, επειδή το καθοριστικό κριτήριο για τον υπολογισμό της κανονικής αξίας είναι το κόστος παραγωγής των κατ' ιδίαν επιχειρήσεων. Και στις δύο, όμως, χώρες πρόκειται για μικρές ή μεσαίες βιοτεχνικές επιχειρήσεις, χαρακτηριζόμενες από τη σημασία του συντελεστή « εργασία » και το χαμηλό επίπεδο των μισθών.

20 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά την προαναφερθείσα απόφαση της 11ης Ιουλίου 1990, Neotype Techmashexport κατά Επιτροπής και Συμβουλίου (σκέψη 10), το μέγεθος της αγοράς δεν αποτελεί, καταρχήν, στοιχείο δυνάμενο να ληφθεί υπόψη κατά την επιλογή της χώρας αναφοράς υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού, εφόσον, κατά την περίοδο της έρευνας πραγματοποιήθηκε αριθμός συναλλαγών ικανός να εξασφαλίσει την αντιπροσωπευτικότητα της αγοράς αυτής ως προς τις οικείες εξαγωγές. Πρέπει να υπομνηστεί, συναφώς, ότι με την απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1988, υπόθ. 250/85, Brother (Συλλογή 1988, σ. 5683, σκέψεις 12 και 13), το Δικαστήριο απέρριψε την αμφισβήτηση της πρακτικής των κοινοτικών οργάνων που συνίσταται στον καθορισμό του « ορίου » αντιπροσωπευτικότητας της εσωτερικής αγοράς, για τον υπολογισμό της κανονικής αξίας, σε ποσοστό 5 % των οικείων εξαγωγών.

21 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο Nölle και η Επιτροπή συναποδέχθηκαν ότι ο όγκος των εξαγωγών κινεζικών ψηκτρών και πινέλων με προορισμό την Κοινότητα ανερχόταν σε 60 εκατομμύρια τεμάχια περίπου, ενώ η συνολική παραγωγή της Σρι Λάνκα είναι της τάξεως των 750 000 τεμαχίων ετησίως, αντιστοιχούσα στο 1,25 % του όγκου των οικείων εξαγωγών.

22 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, μολονότι το γεγονός ότι ο όγκος παραγωγής της χώρας αναφοράς είναι κατώτερος του ορίου του 5 % δεν σημαίνει, από μόνο του, οπωσδήποτε, ότι η επιλογή της χώρας αυτής δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη και μη στερούμενη λογικής, ένα ποσοστό της τάξεως του 1,25 % συνιστά, ωστόσο, ένδειξη της ασθενούς αντιπροσωπευτικότητας της αγοράς που λαμβάνεται υπόψη.

23 Πρέπει να παρατηρηθεί επίσης ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο δεν παρέσχον, κατά τη διάρκεια της έγγραφης και προφορικής διαδικασίας, κανένα στοιχείο ή διευκρίνιση ικανή να αποδείξει ότι, κατά τους ισχυρισμούς τους, οι μέθοδοι παραγωγής της Σρι Λάνκα είναι βιοτεχνικές και χαρακτηρίζονται από τη σημασία του συντελεστή εργασία και το χαμηλό επίπεδο των μισθών και ότι, κατά συνέπεια, είναι συγκρίσιμες προς τις μεθόδους παραγωγής της Κίνας.

24 Ο Nölle υποστηρίζει, τρίτον, ότι η βιομηχανία της Σρι Λάνκα υποχρεούται να εισάγει τόσο τις χοίρειες τρίχες όσο και το ξύλο για τις λαβές και τους κρίκους, ενώ η Κίνα διαθέτει το 85 % της παγκόσμιας αγοράς χοιρείων τριχών.

25 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το φερόμενο πλεονέκτημα, που απορρέει από την πρόσβαση στις πρώτες ύλες, δεν μπορεί να υπολογιστεί ικανοποιητικά σε χώρα που δεν έχει οικονομία της αγοράς και ότι, εν πάση περιπτώσει, το πλεονέκτημα αυτό μπορεί να αντισταθμίζεται από άλλα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που υφίστανται σε μια χώρα με οικονομία της αγοράς. Επιπλέον, προκειμένου για τις πρώτες ύλες που εισάγονται για την κατασκευή πινέλων, έγιναν, κατά τη γνώμη της, προσαρμογές (βλ. αιτιολογική σκέψη 20 του επίδικου κανονισμού)· η Επιτροπή αφαίρεσε το 25 % της ήδη προσαρμοσθείσας τιμής για να λάβει υπόψη τις διαφορές ως προς την ποιότητα.

26 Το επιχείρημα αυτό της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πρώτον, από την πάγια πρακτική των κοινοτικών οργάνων προκύπτει ότι η συγκρισιμότητα της προσβάσεως στις πρώτες ύλες πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την επιλογή της χώρας αναφοράς [βλ., για παράδειγμα, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 407/80 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 1980, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένου ανθρακικού νατρίου καταγωγής Σοβιετικής Ενώσεως, JO L 48, σ. 1]. Δεύτερον, τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την πρόσβαση στις πρώτες ύλες δεν μπορούν να αποκλειστούν από το γεγονός και μόνο ότι δεν υφίσταται οικονομία της αγοράς στη χώρα εξαγωγής. Δεδομένου ότι το άρθρο 2, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού έχει εφαρμογή μόνο σε περιπτώσεις εισαγωγών προελεύσεως χωρών που δεν έχουν οικονομία της αγοράς, το επιχείρημα αυτό θα στερούσε νοήματος κάθε δυνατότητα συγκρίσεως μεταξύ του κόστους παραγωγής χωρών με διαφορετικές συνθήκες αγοράς.

27 Ο Nölle ισχυρίζεται, τέλος, ότι οι τιμές που εφαρμόζονται στη Σρι Λάνκα δεν προκύπτουν από τους κανόνες της οικονομίας της αγοράς, δεδομένου ότι δεν υφίσταται φυσικός ανταγωνισμός. Υπογραμμίζει συναφώς ότι οι δύο παραγωγοί κατέχουν μαζί το 90 % περίπου της εσωτερικής αγοράς και ότι ο ένας από τους δύο αυτούς παραγωγούς που κατασκευάζει προϊόντα συγκρίσιμα προς τα εισαγόμενα από την Κίνα είναι θυγατρική κοινοτικού κατασκευαστή ο οποίος είχε καθοριστική συμμετοχή στη διαδικασία αντιντάμπινγκ που κινήθηκε από τους Ευρωπαίους κατασκευαστές.

28 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το γεγονός αυτό δεν σημαίνει την ύπαρξη συμπράξεως ως προς τις τιμές ή την έλλειψη επαρκούς ανταγωνισμού.

29 Πρέπει να υπογραμμιστεί συναφώς ότι το γεγονός ότι υφίστανται μόνο δύο επιχειρήσεις στη χώρα αναφοράς δεν αποκλείει, από μόνο του, οι τιμές να συνιστούν το αποτέλεσμα πραγματικού ανταγωνισμού. Ο Nölle προέβη, κατά την έγγραφη διαδικασία και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, χωρίς να αντικρουστεί από την Επιτροπή, σε συγκρίσεις τιμών από τις οποίες προκύπτει ότι οι τιμές που εφαρμόζονται από τους παραγωγούς της Σρι Λάνκα είναι υψηλότερες από τις εφαρμοζόμενες από δύο αντιπροσωπευτικούς παραγωγούς της Κοινότητας. Εξάλλου, ο Nölle προσκόμισε δύο έγγραφα των οικείων επιχειρήσεων της Σρι Λάνκα από τα οποία προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να εφοδιάζουν την Κοινότητα μόνο σε περιορισμένο βαθμό, επειδή η παραγωγή των πινέλων είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς και οι τιμές δεν παρουσιάζουν κανένα ενδιαφέρον σε σχέση με εκείνες που μπορεί να προσφέρει η μητρική εταιρία στην Ευρώπη.

30 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο Nölle προσκόμισε στοιχεία που ήταν ήδη γνωστά στην Επιτροπή και το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αντιντάμπινγκ και ικανά να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς την καταλληλότητα και το εύλογο της επιλογής της Σρι Λάνκα ως χώρας αναφοράς.

31 Τα κοινοτικά όργανα συμπέραναν, ωστόσο, ότι η Σρι Λάνκα συνιστούσε επιλογή κατάλληλη και μη στερούμενη λογικής και, κατά συνέπεια, δεν έλαβαν υπόψη τους την Ταϊβάν, όπως είχε προτείνει ο προσφεύγων.

32 Πρέπει να παρατηρηθεί συναφώς ότι, μολονότι τα κοινοτικά όργανα δεν υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τους όλες τις χώρες αναφοράς που προτείνονται από τα μέρη που συμμετέχουν σε διαδικασία αντιντάμπινγκ, οι αμφιβολίες που προέκυψαν εν προκειμένω, ως προς την επιλογή της Σρι Λάνκα, έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή σε πλέον εμπεριστατωμένη εξέταση της προτάσεως του προσφεύγοντος.

33 Από τις αιτιολογικές σκέψεις του επίδικου κανονισμού προκύπτει ότι η Ταϊβάν ελήφθη υπόψη ως ενδεχόμενη χώρα αναφοράς, αλλά ότι τα κοινοτικά όργανα απέκλεισαν το ενδεχόμενο αυτό για τον λόγο ότι τα φυσικά χαρακτηριστικά και το κόστος παραγωγής των προϊόντων ήταν διαφορετικά και ότι οι παραγωγοί της Ταϊβάν με τους οποίους ήρθαν σε επικοινωνία αρνήθηκαν να συνεργαστούν (αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 του επιδίκου κανονισμού).

34 Οι ισχυρισμοί αυτοί δεν συνοδεύονται από καμιά διευκρίνιση ούτε από την επίκληση κάποιου πραγματικού περιστατικού. Όσον αφορά, ειδικότερα, τη φερομένη άρνηση συνεργασίας εκ μέρους των παραγωγών της Ταϊβάν, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το έγγραφο που απευθύνθηκε στους δύο κύριους παραγωγούς της Ταϊβάν, το οποίο προσκόμισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επαρκής προσπάθεια λήψεως πληροφοριών, ενόψει του περιεχομένου του και της εξαιρετικά σύντομης προθεσμίας απαντήσεως, που καθιστούσε στην πράξη αδύνατη τη συνεργασία των παραγωγών αυτών.

35 Ενόψει του συνόλου των ανωτέρω περιστάσεων, κρίνεται ότι, αφενός, διάφορα στοιχεία, γνωστά στα κοινοτικά όργανα, μπορούσαν, εν πάση περιπτώσει, να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς την καταλληλότητα της Σρι Λάνκα ως χώρας αναφοράς και, αφετέρου, ότι τα κοινοτικά όργανα δεν κατέβαλαν σοβαρή και επαρκή προσπάθεια για να εξετάσουν αν η Ταϊβάν μπορούσε να θεωρηθεί ως κατάλληλη χώρα αναφοράς.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές πρέπει να γίνει δεκτό ότι η κανονική αξία δεν καθορίστηκε « με τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής », κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5, στοιχείο α, του βασικού κανονισμού.

37 Επειδή ο δασμός αντιντάμπινγκ επιβλήθηκε κατά παράβαση αυτής της διατάξεως, ο επίδικος κανονισμός πρέπει να κηρυχθεί ανίσχυρος, χωρίς να απαιτείται η εξέταση των λοιπών λόγων ανισχύρου που αναφέρονται από το εθνικό δικαστήριο.

38 Στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει, επομένως, η απάντηση ότι ο κανονισμός 725/89 είναι ανίσχυρος.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή και το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με Διάταξη της 12ης Δεκεμβρίου 1989, το Finanzgericht Bremen (δεύτερο τμήμα), αποφαίνεται:

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα και παρόμοιων ψηκτρών και πινέλων, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβάλλεται στις εισαγωγές αυτές, είναι ανίσχυρος.

Slynn Grévisse

Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Οκτωβρίου 1991.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος τμήματος
προεδρεύων του πέμπτου τμήματος

Gordon Slynn